

Handläggare
Kristina Dunker
Telefon 08-508 27 531**Till**
Stadsbyggnadsnämnden

Redovisning av programsamråd och ställningstagande inför fortsatt arbete för centrala Bromma i stadsdelen Bromma (ca 3000- 4000 lägenheter)

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av programsamrådet och beslutar att en godkännandehandling ska upprättas i enlighet med kontorets ställningstagande.

Anette Scheibe Lorentzi

Thomas Stoll

Karin Norlander

Sammanfattning

Programmet för centrala Bromma syftar till att på övergripande nivå beskriva hur Brommaplan med stadsdelarna Riksby, Åkeshov och Åkeslund kan utvecklas till en tyngdpunkt i enlighet med gällande översiktsplan för Stockholm.

Programmet har avgränsats till att på en strategisk och övergripande nivå redovisa stadens intentioner för framtida utveckling av centrala Bromma. Programmet ska ge en helhetsbild av planeringsförutsättningarna inom området, utgöra planeringsunderlag för framtida detaljplaner samt fungera som stöd vid förfrågan om markanvisningar. Den föreslagna strukturen ska ses som en möjlig utveckling inför fortsatt detaljplanerarbete tillsammans med kompletterande utredningar som föreslås i programmet.

Programmet innehåller ca 3000-4000 bostäder. Utöver bostäder föreslås även verksamheter, utveckling av förskolor och skolor, idrotts- och rekreationsfunktioner samt förbättrad park- och grönsstruktur. Programförslaget har delats in i tre övergripande stadsutvecklingsområden som har olika förutsättningar och utvecklingsmöjligheter: ny stadsdel i norra Riksby, förtätningar av

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

Bilaga: Programsamrådsredogörelse med bilagor: 1: Synpunkter remissinstanser m.fl. och
2: Synpunkter enskilda och föreningar.

befintliga stadsdelar och fortsatt utveckling av Bommaplans centrum.

Programförslaget är ett viktigt bidrag för att uppfylla Stockholms bostadsmål och för att åstadkomma goda boendemiljöer.

Stadsbyggnadsnämnden gav den 19 januari 2012 stadsbyggandskontoret i uppdrag att inleda ett programarbete för centrala Bromma. Ett förslag till program sändes ut på samråd mellan 22 februari – 4 april 2016. Under programsamrådet inkom ca 400 yttranden.

Med anledning av de synpunkter som framförts under programsamrådet föreslår stadsbyggnadskontoret att programhandlingen kompletteras och förtydligas för vissa delar inför ett godkännande av programmet, se sidan 13 i detta dokument.

I samband med fortsatt detaljplanearbete finns behov av att vissa frågor studeras vidare. Stadsbyggnadskontoret bedömer att en del av frågorna behöver studeras samlat för ett större område medan vissa frågor kan hanteras inom respektive detaljplaneprojekt, se förslag till utredningar sidan 13 i detta dokument.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående kompletteringar och förslag till utredningar i kommande detaljplanearbete innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Efter genomförda bearbetningar enligt tjänsteutlåtandet avser stadsbyggnadskontoret återkomma med ett bearbetat program med förslag att programmet godkänns som underlag för fortsatt detaljplanering.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av programsamrådet och beslutar att en godkännandehandling ska upprättas i enlighet med kontorets ställningstagande.

Karta med programområdet markerat med röd linje. I norr angränsar området till Bromma flygplats, i öster till Ulvsunda, i söder till Abrahamsberg och i väster till Bromma kyrka.

Utlåtande

Syfte

Programmet för centrala Bromma syftar till att på övergripande nivå beskriva hur Brommaplan med stadsdelarna Riksby, Åkeshov och Åkeslund kan utvecklas till en tyngdpunkt i enlighet med gällande översiktsplan för Stockholm. Programmet har avgränsats till att på en strategisk och övergripande nivå redovisa stadens intentioner för framtida utveckling av centrala Bromma. Programmet ska ge en helhetsbild av planeringsförutsättningarna inom området, utgöra planeringsunderlag för framtida detaljplaner samt fungera som stöd vid förfrågan om markanvisningar.

Bakgrund

Planområdets läge och omfattning

Programområdet omfattar centrala Bromma med stadsdelarna Riksby, Åkeslund, Åkeshov samt del av Ulvsunda. Området avgränsas i norr av Bromma flygplats, i öster av Lillsjöparken, i söder av Åkeshovsvägen och Gustav III:s väg samt i väster av stadsdelen Bromma kyrka.

Markägoförhållanden

Stockholms stad äger stor del av marken inom programområdet. Inom Åkeslund, Åkeshov och Riksby smalhusområde upplåts största delen av marken med tomträtt till privata tomträttshavare. Inom norra Riksby finns få tomträttshavare.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

I gällande översiktsplan för Stockholm beskrivs fyra stadsutvecklingsstrategier, som är utgångspunkten för att nå en hållbar tillväxt. Det handlar bland annat om satsningar på strategiska områden i centrala Stockholm, utveckling av närförort samt satsningar på tyngdpunkter och samband i ytterstaden i syfte att koppla samman staden på ett bättre sätt än idag.

I strategi 2, Satsa på attraktiva tyngdpunkter, redovisas ett antal områden utanför den centrala staden, varav Brommaplan är ett, vilka bedöms ha potential att utvecklas till täta och attraktiva stadsmiljöer.

Områdena har olika utgångslägen och förutsättningar men gemensamt är att samtliga utgör viktiga knutpunkter i kollektivtrafiken och har god tillgång till service. Programförslaget utgår huvudsakligen från de planeringsinriktningar som anges i strategi 2. Bland annat ska satsningen på tyngdpunkter samordnas med utveckling av infrastrukturen och skapa starka och levande kommunikationsstråk som stödjer kollektivtrafik, gående och cyklister.

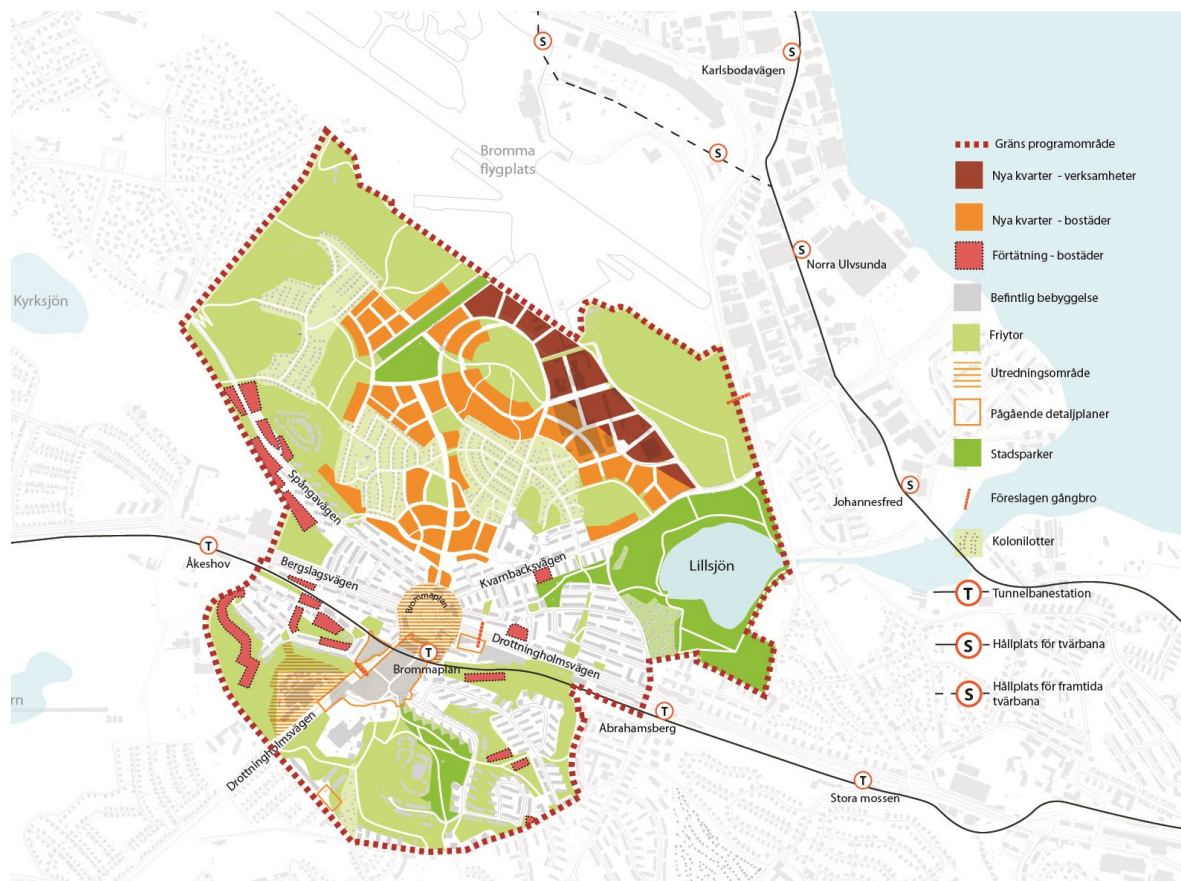
Övriga kommunala beslut

Stadsbyggnadsnämnden gav den 19 januari 2012 stadsbyggandskontoret i uppdrag att inleda ett programarbete för centrala Bromma.

Programförslaget

Programmets mål

Centrala Bromma och delar av Riksby ska utvecklas till en hållbar och levande stadsmiljö med utgångspunkt ur lokala värden och kvaliteter. Brommaplan blir ett centrum för kommersiell och offentlig service samt en nod för kollektivtrafik i västerort.

Illustrationsplan, föreslagen struktur för programområdet.

Programmets strategier

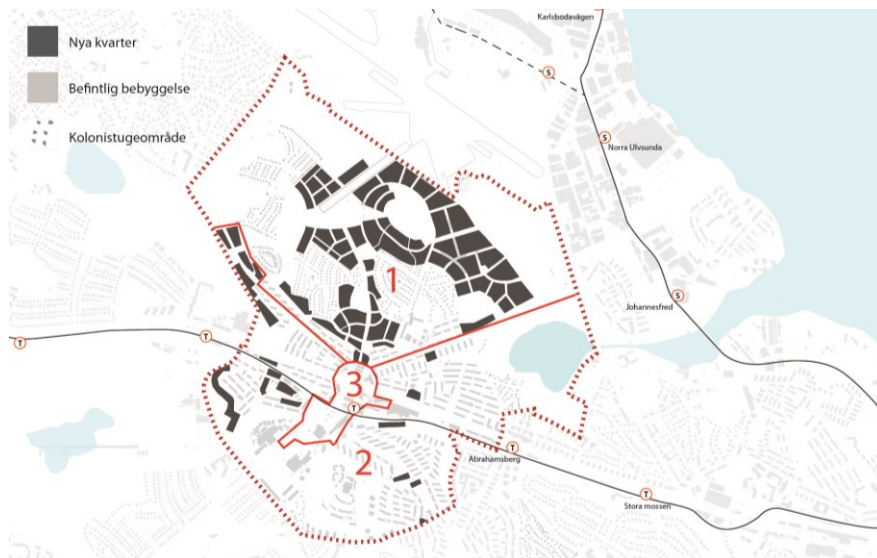
En ny stadsdel i Riksby och en fortsatt satsning på Brommaplans centrum som tyngdpunkt innebär möjligheter att utveckla serviceutbudet och skapa en attraktiv mötesplats i västerort och ett komplement till centrala Stockholm. Närheten till tunnelbana och bussar ger snabba och effektiva förbindelser. Fem övergripande strategier har tagits fram för att uppnå programförslagets mål. Utgångspunkter är översiktsplanen stadsutvecklingsstrategier och centrala Brommas specifika förutsättningar, kvaliteter och utvecklingsmöjligheter.

1. Planera för en sammanhållen och tät stad
2. Utgå från lokala kvaliteter
3. Håll en god beredskap inför framtidens miljö- och klimatutmaningar
4. Verka för attraktiva och inbjudande stadsmiljöer
5. Skapa förutsättningar för variation och mångfald

Tre stadsutvecklingsområden

Programförslaget har delats in i tre övergripande stadsutvecklingsområden som har olika förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. För respektive område redovisas förslag till bebyggelsestruktur samt hur programmets strategier kan konkretiseras. Med riktlinjer för hur till exempel ny bebyggelse,

gator, torg och parker bör utformas samt förslag till fortsatt utredningsbehov ger programmet underlag inför kommande planering på mer detaljerad nivå.

Bilden visar indelningen av de tre stadsutvecklingsområdena: ny stadsdel i Norra Riksby, Förtätning i befintliga stadsdelar – Riksby, Åkeshov och Åkeslund samt utveckling av Brommaplans centrum.

Ny stadsdel i norra Riksby

Med utgångspunkt ur naturlandskapets kvaliteter, odlingstraditionen i koloniområdena och det befintliga nätet av gator och promenadvägar utvecklas en ny stadsdel i norra Riksby. Här finns möjligheter skapa en miljö som utgår från den täta stadens mångfald och tydligt definierade gaturum men med smalhusstadens respekt för naturlandskapets kvaliteter. Huvudinriktningen i programmet är att de tre befintliga koloniområdena inom programområdet ska bevaras, dock kan ett begränsat antal kolonistugor i centrala lägen komma att behöva flyttas om alla delar av programmet ska genomföras, till exempel då nya gator ska anläggas och ledningar för vatten och avlopp ska dras fram.

Förtätning i befintliga stadsdelar- Riksby, Åkeshov och Åkeslund

Det centrala läget i staden och närheten till allmänna kommunikationer innebär goda förutsättningar för att utveckla Riksby smalhusområde till en attraktiv del av centrala Bromma. Utvecklingen ska ske utifrån lokala kvaliteter och behov, där förbättrade samband med omkringliggande stadsdelar skapar möjligheter att utöka utbudet av närservice och där väl gestaltade park- och gårdsrum är viktiga utgångspunkter för den fortsatta planeringen.

Utvecklingen av Åkeshov och Åkeslund ska ske med utgångspunkt ur de lokala kvaliteterna där den kulturhistoriskt värdefulla smalhuskaraktären beaktas. Härigenom skapas en spännande

kontrast mellan den småskaliga, naturnära boendemiljön i Åkeshov och Åkeslund och den framtida täta stadsmiljön kring Brommaplans centrum. I detta ingår även området där Åkeshovs reningsverk finns idag. När det flyttas till Henriksdal finns möjligheter att skapa en stadsmiljö som anknyter till utvecklingen kring Brommaplans centrum.

Fortsatt utveckling av Brommaplans centrum

Brommaplan utvecklas till en tyngdpunkt och centrum för hela Bromma. Nya bostäder, arbetsplatser och lokaler för handel samt upprustning av de offentliga rummen skapar förutsättningar för ett levande och mångsidigt stadsliv. Förbättrade omstigningsmöjligheter mellan tunnelbana och buss gör det mer attraktivt att resa kollektivt.

Vy från 3D-modell, programområdet sett från söder. Bilden visar en möjlig kvartersstruktur och möjliga bebyggelsevolym. Utformning av kvarteren och bebyggelsens exakta placering och volym är något som studeras vidare i ett detaljplaneskede.

Programsamråd

Programsamrådet pågick under perioden 22 februari – 4 april 2016. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, föreningar och intressegrupper. Ett vykort med en sammanfattning av förslaget till program och med en inbjudan till öppet hus skickades ut till boende inom programområdet. Programsamrådsförslaget visades i Tekniska nämndhuset, på Brommaplans bibliotek och Brommas medborgarkontor samt fanns tillgängligt på stadens bygg- och plantjänst. Öppet hus hölls i stadens dialogpaviljong som stod placerad på Brommaplans torg under tre dagar: torsdag 10:e mars 15-19, fredag 11:e mars 15-19 och lördag 12:e mars 11-15. Paviljongen var välbesökt och från

staden fanns representanter från olika förvaltningar på plats. En kortversion av förslaget till program delades ut.

Inkomna synpunkter

Nedan redovisas en sammanfattning av de inkomna synpunkterna från *länsstyrelsen, stadsdelsnämnden, grannkommunen Solna och enskilda personer*. Totalt inkom ca 370 yttranden under samrådet varav ca 40 st från remissinstanser. En mer omfattande sammanställning av inkomna synpunkter med stadsbyggnadskontorets kommentarer finns i programsamrådsredogörelsen. För att läsa synpunkterna i sin helhet läs bilagorna till programsamrådsredogörelsen: Bilaga 1: Synpunkter remissinstanser m.fl. och Bilaga 2: Synpunkter enskilda och föreningar.

Remissinstanser

Remissinstanserna är överlag positiva till programförslaget. Synpunkter som framförs är framför allt att vid förtätning av stadsdelarna värna den kulturhistoriska miljön med sin bebyggelse, sina grönområden och sina fornlämningar och anpassa ny bebyggelse därefter. Synpunkter framförs också om en högre exploatering och mer stadslig nybyggnad. Trafiklösningar måste studeras och kollektivtrafiken förbättras.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att en fördjupning av underlag behövs i kommande planarbete avseende riksintresset flygplats, trafikinfrastrukturen, miljö kvalitetsnormer och den samlade bullerbelastningen för att tidigt kunna bedöma om revideringar behövs när det gäller bebyggelsestruktur, infrastruktur och markanvändning. Länsstyrelsen delar inte stadens bedömning att planprogrammets genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan. Om planläggningen drivs vidare utan att den samlade bullerbelastningen klargörs, befarar länsstyrelsen att en stor del av föreslagen bostadsbebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa.

Länsstyrelsen saknar i underlaget en djupare problematisering kring risken från farligt gods, översvämningar behöver utredas vidare likaså de geotekniska förhållandena behöver beaktas då markstabiliteten kan komma att påverkas av ett förändrat klimat. Markföreningar från Bromma flygplats/brandövning med PFOS bör utredas noggrant med hänsyn till ändrade grundvattennivåer i samband med markarbeten, nybyggnation och minskade möjligheter till infiltration av grundvatten.

Länsstyrelsen anser att konsekvenserna på naturmiljön behöver redovisas och kompensationsåtgärder bör redovisas på

områdesnivå. Avsatta ytor för dagvattenrening saknas. Det behöver klargöras att miljö kvalitetsnormer kan följas. Förslag till bebyggelse inom naturreservat bör tas bort ur programmet, då det är stor sannolikhet för att det inte kan genomföras.

Länsstyrelsen ser positivt på att koloniområden sparas vid en utbyggnad i Riksby. Tillkommande bebyggelse och infrastruktur bör utformas i samklang med koloniområdenas småskalighet.

Länsstyrelsen anser att tydliga krav behöver sättas på minsta storlek för skol- och förskolegårdar för att rymma de värden som behövs för att främja barnens hälsa och utveckling

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd anser att hänsyn i högre grad måste tas till ekologiska och sociala aspekter. Kulturvärden och fornminnen samt naturområden med stora ekologiska värden och viktiga spridningssamband ska beaktas. En miljökonsekvensbedömning bör tas fram. Det är viktigt att hantera resandeströmmar med bil och kollektivtrafik som de nya bostäderna medför. Bebyggelsen bör omfatta blandade upplåtelseformer samt olika typer av boendeformer för äldre för att skapa goda förutsättningar för integration.

Den nya stadsparken bör samplaneras med de centrala kolonistugeområdena då dessa utgör ett värdefullt inslag både rekreativt och ekologiskt medan den före detta landningsbanan är hårdgjord och inte har något värde ur ekologisk synpunkt. Kolonistugor ska inte behöva rivas eller flyttas. De lokalgator som föreslås genom koloniområdet är inte lämpliga och befintlig asfalterad väg bör kunna bli gåfartsgata.

De förslag om tunnlar eller överdäckningar av cirkulationsplatsen som tidigare avslagits bör omprövas. Stadsdelsnämnden önskar att trafiklösningen som inkluderade en gångtunnel under Drottningholmsvägen genomförs. Brommaplan bör kompletteras med spårbunden trafik till Ekerö centrum samt i nordvästlig riktning, via centrala Bromma och Beckomberga sjukhusområde, till Spånga station. En ny entré till tunnelbanan bör anläggas i dess östra del.

I norra Riksby bör delar av ängsmarken norr om Kvarnbacksvägen lämnas obebyggd för att värna kulturmiljön och kopplingen till fornlämningarna på Kvarnberget. De kvarter som planeras för verksamheter bör utformas så att dessa i framtiden också är möjliga att omvandla till bostäder när hänsyn inte behöver tas till flygbuller.

I Åkeslund önskar stadsdelsnämnden lägre exploateringsgrad då parkmarken utgör lektytor för många förskolebarn. Området söder om tunnelbanan är otillgängligt och mer lämpligt för kompletteringsbebyggelse.

I Åkeshov bör antalet hus minskas så att fler grönytor med ekologiskt värdefulla ekar kan bevaras. Med färre hus men högre så kan exploateringsgraden hållas oförändrad.

Grannkommunen - Solna stad

Solna stad konstaterar att ny bebyggelse kommer att generera nya trafikströmmar och nya trafikmängder. Till del planeras trafiken ansluta till Huvudstabron och således därefter genom Solna. Det är troligt att Solna måste vidta åtgärder för att minska inflödet av trafik och även att motverka ytterligare smittrafik genom Huvudsta. En förutsättning för ett genomförande av programförslaget är att Stockholms stad medverkar till att få till stånd en Huvudstaled i tunnel som Trafikverket gjort en förstudie till.

Enskilda och intressegrupper

Synpunkter som framförts av enskilda och intressegrupper är att trafiken inom planområdet, framförallt kring Brommaplan, är problematisk och att ingen ny bebyggelse kan accepteras innan trafiksituationen lösts. Koloniområdena och befintliga skogspartier ska värnas för rekreation och hänsyn ska tas till befintlig bebyggelses kulturhistoriska värden när ny bebyggelse planeras. Fler utredningar efterfrågas för att kunna se konsekvenserna av den föreslagna förtätningen.

Urval av de framförda synpunkterna

Utbyggnaden i Bromma ska börja med kollektivtrafiken som har en mycket längre planeringshorisont än bostadsbyggandet. Tunnelbanestationens kapacitet är klart underdimensionerad och det är även trångt på perrongerna. Det behövs två ingångar till tunnelbanan och den befintliga entrén behöver breddas. Behåll bussterminalen som den är. Bygg bättre och större infartsparkering vid både Åkeshov och Brommaplan.

Det är bra med Brommaplans centrumomvandling med höga hus där många verksamheter och ett stort antal nya boende kan samsas på en liten yta med kort gångavstånd till tunnelbana och bussar. Bygg de nya husen så höga som möjligt, helst 20 våningar eller mer med verksamheter i gatuplan. Bygg fler butiks- och restauranglokaler och en galleria nära tunnelbanestationen. Anlägg cykelparkeringar vid Brommaplans centrum.

Höga hus får inte ta över stadsbilden av Bromma och skugga delar av koloniområdena vilka utgör gröna lugna oaser i staden och är

tillgängliga för alla. Dessa områden påverkas negativt av hög bebyggelse tätt inpå och av att stora gator och vägar dras inom och runt koloniområdena. Spara ett utrymme mellan koloniområdet och de nya husen.

Den tidlösa skogsmiljön i Åkeslund måste värnas. Lillsjöns gröna ytor är viktiga att bevara. Avsätt Åkeshovshöjdens mark som parkmark, med hänsyn till förutsättningar som biologisk mångfald, fornlämningar och kulturhistoriska värden. Längs Spångavägen passar inte hus högre än 2-3 våningar.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Inkomna synpunkter visar att det överlag ses positivt med en utveckling av en ny stadsdel i Riksby. Delar av föreslagen förtätning i Åkeshov, Åkeslund och Riksby uppfattas också kunna bidra till en förbättrad stadsmiljö. Samtidigt framförs att det finns utmaningar i programförslaget avseende den övergripande trafiksituationen, påverkan på koloniområden och naturområden samt anpassning av ny bebyggelse till den kulturhistoriska miljön gällande befintlig bebyggelse, grönområden och fornlämningar.

Mot bakgrund av Stockholms stads mål om att 140 000 nya bostäder ska byggas fram till 2030 och utifrån områdets förutsättningar med god tillgänglighet till kollektivtrafik och service, ser stadsbyggnadskontoret att det är motiverat att gå vidare med planering inom programområdet. Fortsatt utredningsarbete inom respektive detaljplaneprojekt kommer att ge nödvändiga underlag för att hantera utmaningar och konsekvenser. Det finns goda förutsättningar att med utgångspunkt i programförslaget vidareutveckla bebyggelsestrukturen för att skapa varierade stads- och boendemiljöer med god kvalitet.

Angående synpunkter kring föreslagen bebyggelse inom delar av Kyrksjölötens naturreservat bedömer kontoret att det är möjligt att pröva bebyggelse då marken idag utgörs av en kraftledningsgata och att området inte bedöms ha höga naturvärden. Möjlighet till bebyggelse kräver närmare utredning av eventuella naturvärden samt möjlighet att ändra reservatets gränser.

Angående de farhågor som lyfts fram kring den övergripande trafiksituationen ser stadsbyggnadskontoret att området bör kunna utvecklas i linje med stadens framkomlighetsstrategi, där gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras före biltrafik. Prognoser har gjorts för att bedöma trafiksituationen år 2030, beräknade utifrån en befolkningsökning som motsvarar stadens bostadsmål om 140 000 nya bostäder (vilket inkluderar ett fullt utbyggt program och att

övrig pågående planering i Bromma är utbyggd), samt att Förbifart Stockholm har öppnats. Prognoserna visar att trafikmängderna jämfört med idag sannolikt inte kommer att öka vid Brommaplan, däremot på Kvarnbacksvägen och i korsningen Ulvsundavägen/Kvarnbacksvägen/Norrbyvägen. Stadsbyggnadskontoret är medvetet om den rådande trafiksituationen och ser att den behöver studeras vidare i sin helhet för att hitta en fungerande gatustruktur och i övrigt bra lösningar och möjliga åtgärder för att hantera dessa frågor. Det fortsatta utredningsarbete⁵ sker i kommande planarbete, på förvaltningsövergripande nivå och inte minst i samverkan med trafikförvaltningen som ansvarig för kollektivtrafiken. En viktig förutsättning är att det finns goda möjligheter att resa på annat sätt än med bil och på det sättet minska belastningen på gatunätet.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande är att några större revideringar av programförslaget efter programsamrådet inte kommer att krävas. Programmet är utformat på en strategisk och övergripande nivå för att redovisa stadens intentioner för framtida utveckling av centrala Bromma och den föreslagna strukturen ska ses som en möjlig utveckling inför fortsatt detaljplanearbete. De inkomna synpunkterna från remissinstanser och privatpersoner ger en bra grund för fortsatt arbete och för vilka frågor som ska hanteras och studeras närmare i fortsatt detaljplanearbete. Programhandlingens innehåll kommer att kompletteras och förtydligas för vissa delar. Föreslagen struktur för programområdet kommer inte att justeras då programhandlingen inte är bindande och ska ses som ett möjligt alternativ. Den kommer att behöva vidareutvecklas i fortsatt planarbete med hänsyn till olika aspekter.

I följande avsnitt redogörs för föreslagna kompletteringar av programhandlingen samt förslag till utredningar inför fortsatt detaljplanearbete inom programområdet.

Föreslagna kompletteringar inför godkännande

Med anledning av de synpunkter som framförts under programsamrådet föreslår stadsbyggnadskontoret att programhandlingen kompletteras och förtydligas för vissa delar enligt nedan:

- Tydliggöra programmets syfte och övergripande nivå i det inledande avsnittet.
- Komplettera med underlag från arkeologikutredningar samt kulturmiljöanalys som har genomförts sedan programsamrådet.
- Komplettera information om markbuller från verksamheten inom Bromma flygplats utifrån nya underlag från Swedavia.

- Komplettera de avsnitt som berör trafikfrågor med information från trafikprognoser som har genomförts sedan programsamrådet.
- Utveckla beskrivning och redovisning i karta av föreslagna förtätningar inom befintliga stadsdelar.
- Komplettera avsnittet *Konsekvenser* avseende slutsatser kring programmets miljöpåverkan vid genomförande. Förtydliga att föreslagen struktur inom programområdet eventuellt kan påverkas av frågor på mer övergripande nivå till exempel markbuller, farligt gods, naturvärden, som ska studeras vidare i detaljplaneskedet.
- Utveckla det avslutande avsnittet *Process och genomförande* med förslag till:
 - o Indelning av programområdet i detaljplaneetapper.
 - o Behov av utredningar för respektive detaljplaneetapp.
 - o Information om vilka etapper som föreslås innehålla skola.
 - o Bedömning av tidpunkt för start av respektive detaljplaneetapp.
 - o Tydliggör eventuella behov av miljöbedömning med hänsyn till betydande miljöpåverkan för respektive detaljplaneetapp.

Föreslagna utredningar i samband med fortsatt detaljplanearbete

Med anledning av de synpunkter som framförts under programsamrådet och en sammanvägning av motstående intressen finns behov av att vissa frågor studeras vidare i det fortsatta detaljplanearbetet. Programförslaget redogör för detta, men det kan med fördel förtydligas. En del av frågorna behöver studeras samlat för ett större område medan vissa frågor kan hanteras inom respektive detaljplaneprojekt enligt förslag nedan.

Följande frågor studeras i huvudsak för större delar av området alternativt för hela programområdet:

- Övergripande trafikprognoser och analys av trafiksituationen inom programområdet med hänsyn till stadens långsiktiga bostadsutveckling. Arbetet pågår och kommer att ge underlag till fortsatt detaljplanearbete.
- Möjliga åtgärder med utgångspunkt i bland annat framkomlighetsstrategin för att hantera trafiksituationen. Detta gäller främst kring cirkulationsplatsen vid Brommaplan, Kvarnbacksvägen inklusive anslutningar till ny stadsdel i Riksby samt korsningen Kvarnbacksvägen/Ulvsundavägen/Norrbyvägen.

- Gatustruktur i Riksby och anslutningar till omkringliggande stadsdelar.
- I samarbete med Trafikförvaltningen diskutera möjliga alternativ för kollektivtrafikförsörjning.
- Hantering av dagvatten och behov av eventuella anläggningar bland annat med hänsyn till miljökvalitetsnormer för vatten.
- Kompletterande analyser av naturvärden, ekologiska samband och spridningsvägar.
- Behov och lokalisering av förskolor och skolor i samarbete med SISAB, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningen.
- Behov och lokalisering av ytor och lokaler för idrott i samarbete med idrottsförvaltningen och övriga intresseföreningar.
- Behov och lokalisering av lokaler för kultur i samarbete med kulturförvaltningen samt övriga aktörer och intresseföreningar.

Följande frågor studeras inom de områden och detaljplaneprojekt som berörs:

- Bebyggelsestruktur och gatustruktur prövas och studeras vidare.
- Risk- och bullerfrågor kring Bromma flygplats.
- Framtagande av kompletterande underlag kring fornlämningar och kulturhistoriska värden.
- Hänsyn och möjlighet till anpassning av till exempel skala och volym mellan befintliga koloniområden och ny bebyggelse.
- Möjlighet till bebyggelse inom del av Kyrksjölötens naturreservat kräver närmare utredning av eventuella naturvärden i anslutning till kraftledningsgatan samt möjlighet att ändra reservatets gränser.

I fortsatt detaljplanearbete kan de frågor som listas ovan kompletteras ytterligare.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående kompletteringar och förslag till utredningar i kommande detaljplanearbete innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Efter genomförda bearbetningar enligt tjänsteutlåtandet avser stadsbyggnadskontoret återkomma med ett bearbetat program med förslag att programmet godkänns som underlag för fortsatt detaljplanering.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av programsamrådet och beslutar att en godkännandehandling ska upprättas i enlighet med kontorets ställningstagande.

SLUT